

بررسی ابعاد توسعه پایدار بر گردشگری حلال در شهر مشهد

نویسنده اول^۱* هنگامه نوعی نویسنده دوم^۲ دکتر محمد رضا زند مقدم

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، جغرافیا و برنامه ریزی گردشگری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

موبایل: ۰۹۱۵۳۱۴۶۵۴۸ - ایمیل: ZOVANPOL@GMAIL.COM

۲- استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

موبایل: ۰۹۱۲۷۶۳۶۷۶۹ - ایمیل: dr.zandmoghadam@gmail.com

چکیده

شهر مشهد به عنوان دومین شهر بزرگ کشور و دومین کلانشهر مذهبی جهان اسلام از برکت وجود پاک امام هشتم شیعیان امام رضا (ع) در مرکز و هسته اصلی آن هر ساله شاهد ورود خیل عظیم مشتاقان زیارت مرقد آن امام همام از اقصای نقاط کشور و جهان اسلام می باشد. این پژوهش باهدف شناسایی موثرترین عوامل بر توسعه گردشگری حلال شهر مشهد انجام شد. روش تحقیق به لحاظ ماهیت، توصیفی و به لحاظ هدف، کاربردی می باشد. جامعه آماری را تعداد ۷ نفر از خبرگان حوزه گردشگری تشکیل داده و با توجه به محدود بودن جامعه آماری، روش نمونه گیری روش تمام شمار بوده، بنابراین حجم نمونه تحقیق نیز ۷ نفر در نظر گرفته شده است. در این پژوهش توسط تحلیل شبکه ای فازی، وزن مؤلفه ها را بدست آورده و بر اساس آن اولویت بندی شدند. در مرحله بعد با استفاده از روش تاپسیس وزن هر یک از معیارها براساس نظرسنجی از خبرگان بدست آمده و فاصله هر یک از مؤلفه ها را از ایده آل مثبت و ایده آل منفی محاسبه شد هر گزینه ای که CC بزرگتری داشت گزینه بهتری بود. نتایج حاصل از رتبه بندی گزینه ها نشان داد که جاذبه مذهبی در توسعه گردشگری حلال، از اولویت برتری نسبت به سایر گزینه ها برخوردار است. پس از آن گزینه جاذبه تجاری قرار گرفته است و در جایگاه سوم بومی بودن محصولات جای گرفته است. همچنین نتایج نشان داد که بیشترین اثرگذاری را حمل و نقل بر توسعه گردشگری حلال مشهد خواهد داشت.

واژه های کلیدی: گردشگری حلال، جاذبه مذهبی، جاذبه تجاری، بومی بودن محصولات، حمل و نقل.

مقدمه

کشور ایران به دلیل داشتن پتانسیل های مناسب در زمینه ی گردشگری حلال، می تواند یکی از بهترین مقاصد مسافرت، برای مسلمانان جهان محسوب شود. منطقه ای که قانون اجرا شده در آن بر مبنای اسلام بوده و اصول حلال در زمینه های مختلف در آن به خوبی رعایت می شود. به عنوان مثال، نمی توان در هیچ رستوران، هتل و مکان های اقامتی، غذاها و نوشیدنی هایی را یافت که با گوشت یا مواد حرام تهیه شده باشد. (صاحب نظران ۶ متغیر را برای ایجاد محیط حلال ایجاد کرده اند که به شرح زیر است: پذیرایی، هتلداری، جاذبه های دیدنی، کالاها و بازارها، خدمات مسافرتی و حمل و نقل. (رضا پور منفرد، ۱۳۹۵). می توان ادعا کرد که گردشگری حلال، صنعتی است ارزشمند که به دلیل اهمیت آن در سطح جهانی، به پیشرفتی قابل توجه دست یافته است. پیشرفتی که می تواند زمینه ی حضور هر چه بیشتر مسافران و گردشگران مسلمان خارجی را در کشور فراهم کند و درآمدی مناسب را برای صنعت گردشگری به ارمغان آورد. برخی معتقدند قوانین ایران با قوانین کشورهایمانند مالزی، ترکیه و تایلند که به عنوان میزبان بیشترین توریسم و گردشگر مسلمان در بین سایر کشورها، شناخته می شوند، کاملاً متفاوت است و همین امر از اصلی ترین دلایل ادعای ایشان بر عدم نیاز ایران به اجرای تبلیغات و هزینه در اجرای این طرح است (احمدی، ۱۳۹۵). رونق گردشگری حلال در ایران می تواند به این معنا باشد که در این حوزه باید اطلاع رسانی شود. یعنی در بازارهایی که برند گردشگری حلال برای گردشگران آنها مهم است تبلیغات وسیعی درباره رعایت اصول حلال در ایران انجام شود (باقری، ۱۳۹۵). پایداری به عنوان بخشی اساسی از نظم جدید جهانی شناخته می شود. در سالهای اخیر مفهوم توسعه پایدار مورد تاکید و توجه صاحب نظران و مسوولین قرار گرفته است زیرا این مفهوم مبتنی بر حفظ استانداردهای سطح زندگی